

Testimonium martyrii

Bulletin o tom, jak věřil

Jan Bula

a Václav Drbala

V tomto čísle:

- Rozhovor se žákyní kněze Václava Drboly
- Objev dosud neznámého textu
- Zažít Boží přítomnost a zažít zázrak v covidové době

2021/6

Motto:

„Snášet obtíže znamená mít trpělivost,
nést na bedrech tíži protivenství.
Křesťan může snášet protivenství
i pronásledování tím,
že se odevzdá Pánu.
Jedině On je schopen
dodat nám sílu,
umožnit nám vytrvat ve víře
a dát naději.“

papež František

Nihil obstat:

1/AKP/22, Brno, dne 10. 1. 2022

doc. Josef Beneš, Th.D.

Imprimatur:

Ep/329/20, Brno, dne 25. 3. 2020

Mons. ThLic. Vojtěch Cikrle, biskup brněnský

Redakce

Výkonným redaktorem je Ing. Josef Janoušek. Dalšími redaktory jsou Lukáš Janoušek a další bohoslovci brněnské diecéze.

Redakční radu tvoří ThDr. PhDr. Radek Mezuláník, Ph.D., Mgr. Jiří Plhoň a Mgr. Jan Růžička, Ph.D.

Bulletin vychází v součinnosti s úřadem administrátora kanonizačního řízení Mons. Mgr. Karla Orlity, JU.D.

Jazykovou korekturu zajišťují Mgr. Jan Růžička a Mgr. Jan Slepíčka.

Čtenářům

Křesťanské přesvědčení má být pevně zakořeněno

Každé přesvědčení má tak pevné kořeny, jak hluboce je člověkem prostoupeno. Přece jen ale spatřujeme rozdíly mezi přesvědčením politickým a přesvědčením křesťanské víry. To druhé totiž stojí ne na lidských faktorech, ale na lidské spolupráci s Boží milostí. A na toto bylo v dějinách pozapomínáno vždy, když byla tato víra potlačována. Jinak by totiž bylo všem jasné, že je tento boj předem prohraný.

V tomto čísle bulletinu se podrobněji zabýváme tím, jak se církev snažila bránit svoji svobodu pro hlásání evangelia a pro vše, co s tím přímo nebo nepřímo souviselo. Tuto dobu nazvali českoslovenští biskupové „hodinou velké zkoušky“. Bylo to roku 1949. Byla potlačována práva církve. Byly mařeny snahy o dohodu mezi státem a církví. Ale to vše byla jen ta lidská stránka věci. Byl tu ještě Ježíš Kristus, který si svoji církev vybral za nástroj spásy. A tento nástroj neměl být umlčen ani přes perzekuce a útlak. Toto přesvědčení se mohlo u mnohých ještě více utvrdit jedině tehdy, když bylo pevně zakořeněno.

Můžeme být jako katolíci vlastně velmi hrdí na to, že předchozí generace duchovních pastýřů a věřících byly natolik odvážné, že nenechaly zhasnout plamen víry, který nám byl později předán. Uvědomujeme si dostatečně tuto skutečnost? Je to přece důležitá součást naší křesťanské identity! K jejímu růstu jsme pozváni každý den, protože každý den je v naší zemi někde sloužena mše svatá, o které Katechismus katolické církve říká, že „je zdrojem a vrcholem celého křesťanského života“. (KKC č. 1324)

Josef Janoušek

Stávat se odolnými

„Když nečistý duch vyjde z člověka, bloudí po pustých místech a hledá odpočinití, ale když je nenalezne, řekne: ‚Vrátím se do svého domu, odkud jsem vyšel.‘ Přejde a nalezne jej vyčištěný a uklizený. Tu jde a přivede sedm jiných duchů, horších, než je sám, vejdou a bydlí tam; a konce toho člověka jsou horší než začátky.“ (Lk 11, 24-27)

Srdce člověka je jako dům. Když ho nenaplní Bůh,
zůstane otevřené každému zlu, které může volně vstoupit.
(foto: Unsplash)

Série událostí, které vedly k zatčení Václava Drboly a Jana Buly, začala nenápadně. Zvláště v případě otce Buly, kterého prostě navštívil bývalý spolužák z gymnázia. Proto není překvapivé, že tito kněží neprohlédli nebezpečí ihned. I když Ladislav Malý a jeho „odbojové“ aktivity určitě ukázaly, že je třeba si na něj dávat pozor, stáli přesto tito kněží před složitou volbou. Kdyby přece jen měl Malý pravdu, mohli se tito duchovní účastnit velkých historických událostí. Pro chlapské

ego to muselo být velké pokušení. Zvláště když by se zapsali do dějin prostě tím, že by skrze svátost smíření konali svou kněžskou službu. Před svým svědomím by si dokázali toto pokušení určitě obhájit. Díky svému vztahu k Bohu, který je Pravda, a díky radě zkušeného kněze však dokázali lež odmítnout.

Některé projevy zla jsou ovšem příliš veliké a když se s nimi i neúmyslně zapleteme, nedostaneme se z nich jen s pomocí jejich jednorázového odmítnutí. Naopak vzepření se takovému zlu je často jen začátkem velkého boje. Tento boj stál oba kněze život. Ale i když to možná Jan i Václav tušili, do tohoto boje šli s nadějí, že zvítězí. Když nečistý duch vyjde z člověka, vrátí se. A otázka je, v jakém stavu dům nalezne. Jana Bulu a Václava Drbolu nalezl při zatýkání zakořeněné v Kristu, jenž je vítězem nad smrtí, proto je nepřemohl ani mučením a smrtí.

Když usilujeme o život s Kristem, musíme být připraveni, že se poražené zlo bude vracet a bude silnější než na začátku. Mnoho hříchů a chyb se vrací v zakuklené podobě nebo naopak v plné síle a strašlivosti. Pokud ovšem jsme na straně Vítěze, můžeme se na vítězství spolehnout. A to i tehdy, když mu jako u marnotratného syna předcházejí boje, pády a nové začátky. K tomu ať jsou nám Václav Drbola a Jan Bula vzory a našimi přímluvci.

Jan Kříž

Rozhovor se žákyní kněze Václava Drboly

Každá doba má své pamětníky, kteří jsou ve vztahu k událostem, o nichž mohou svědčit, vzácní. Ještě vzácnější jsou potom ti, kteří i přes vysoký věk dokážou poutavě vzpomínat na věci minulé. Jednou z takových osob je paní Věra Machovcová z Bolíkovíc u Babic. V této obci se v roce 1940 narodila a prožila většinu svého života. Velkou část svého života vypořádávala ve farnosti v Babicích. Jsou to právě ty Babice, kde večer 2. července 1951 byli zavražděni tři funkcionáři místního národního výboru. Na základě toho byly rozpoutány monstrprocesy, v nichž bylo odsouzeno k smrti celkem 11 lidí, z toho tři byli kněží – Jan Bula, Václav Drbola a František Pařil.

Jaký byl život v tomto kraji před 2. červencem? A jak se změnil po oněch tragických událostech? A to nejdůležitější – jak lidé prožívali svůj vztah s Pánem Bohem v tak těžké době pro církev a věřící?

Paní Machovcová, jsem moc rád, že mezi těmi, kterým je dán prostor v našem bulletinu Testimonium martyrii jste také vy. Mohla byste krátce představit místo a rodinu, ve které jste vyrůstala?

Narodila jsem se 20. září 1940 v Bolíkovících v tehdejší okrese Moravské Budějovice v rodině drobného rolníka (4 ha polí). Vyrůstala jsem ve věřící rodině. Rodiče a my, děti, jsme pravidelně v neděli chodili do Babic na mši svatou. Rodiče nás vychovávali k lásce k Bohu a lidem, k čestnosti a pracovitosti. Každodenní modlitba byla pro nás samozřejmostí. Měla jsem staršího bratra Karla, který vystudoval ČVUT (České vysoké učení technické) – fakultu elektrotechnickou v Praze. Po studiu

S paní Věrou Machovcovou v Bolíkovcích
(Foto: archiv redakce)

zůstal téměř celý život v Praze, kde také pracoval a spolu s manželkou vychoval tři syny. Bratr zemřel v roce 2012. Já jsem se po roce manželství rozvedla, děti nemám a až do roku 2020 jsem žila v rodném domě sama. Tehdy se ke mně přestěhovali synovec Roman s manželkou Janou.

Zůstaneme chvíli v období vašeho dětství. V době, kdy převzala moc ve státě komunistická strana, jste měla osm let. Změnila se po této události nějak víra a náboženský život lidí z Bolíkovců?

Náboženský život po roce 1948 se změnil. V naší rodině ne, ale ve farnosti ano. Byl větší strach chodit veřejně na mše svaté a do výuky náboženství. Mnoho rodin i jednotlivců přestalo chodit na mše svaté, mnozí z přesvědčení, jiní kvůli dětem, aby mohly studo-

vat a dosáhly lepšího postavení v zaměstnání. Nás na základní školu na Sádce chodilo do náboženství po roce 1951 velmi málo.

A jak se váš život ubíral potom dál?

Po ukončení základní školy v roce 1951 jsem nebyla doporučena ke vzdělávání na gymnáziu, ale pouze na učňovskou školu zemědělskou s tím, že musím zůstat v zemědělství jako následovník rodičů. Po jednoleté zemědělské učňovské škole v Třebíči jsem byla přijata na čtyřletou ZTŠ (zemědělskou technickou školu) v Třebíči a po maturitě jsem měla nastoupit do našeho nově založeného JZD jako agronomka. Funkční místa byla obsazena, tak jsem přes prázdniny pracovala manuálně v rostlinné výrobě, abych pomohla nemocné mamince (zápal plic) splnit předepsané „pracovní jednotky“, aby družstevník měl nárok na naturálie atd.

Na začátku nového školního roku 1959/1960 přijel za mnou ředitel ZTŠ v Třebíči, abych nastoupila na místo učitelky zemědělské učňovské školy do Velkého Meziříčí. Po dvou letech jsem přešla na zemědělské odborné učiliště do Moravských Budějovic, kde jsem vyučovala až do důchodu. Při zaměstnání jsem vystudovala VŠZ (vysokou školu zemědělskou) v Brně a pedagogický seminář v Čáslavi a při studiu VŠZ jsem absolvovala katedru pedagogiky, obor matematika.

Při sametové revoluci v roce 1989 jsem byla ve funkci zástupce ředitele středního zemědělského učiliště v Moravských Budějovicích. V 90. letech jsem absolvovala katechetický kurz a učila náboženství i v důchodu do svých 70 roků. Ve farnosti Babice vykonávám funkci kostelnice.

Do farnosti Babice přišel v roce 1950 kněz Václav Drbola. Mohla byste o něm něco říct? Jaký jste k němu měla vztah vy a jak ho vnímali lidé ve farnosti?

Když přišel Václav Drbola do Babic, bylo mi 10 roků, a tak mohu o panu faráři říct jen málo. Vztah k nám, dětem, měl pěkný. Měla jsem k němu vždy úctu a byl na nás hodný. Před hodinou náboženství jsme mu my děti vždy utíkaly naproti, protože škola s farou sousedí. Co si ještě pamatuji, je vztah kněze k farníkům a obráceně. Byl pěkný. Václav Drbola byl tichý, skromný a každému vyhověl. Často jsme jako děti byly svědky toho, jak zve paní řídící Kuchťíková po hodině náboženství otce Drbolu: „Pane sousede, pojdte na čaj nebo kávu a taroky.“

V knize „A přece budu blízko“ je uvedeno vaše svědectví o tom, jak vzpomínáte na kněze Václava. Říkáte v něm: „Každé pondělí po obědě jsme měli hodinu náboženství. Přestávku mezi hodinami jsme využívali k pobíhání a volné zábavě před školou. Jak vyšel pan farář, utíkali jsme mu naproti. Vítal nás s radostí. I v hodinách náboženství k nám byl otec Václav Drbola milý. Usmíval se. Ale když chodil sám, měl skloněnou hlavu a byl zamyšlený“. Změnil se nějak přístup lidí k němu poté, co byl obviněn v babickém případu?

Václav Drbola byl zatčen 14 dní před babickými událostmi. Lidé se báli mluvit a dodnes se většina obyvatel k těmto událostem nechce vyjadřovat.

Vy jste měla v té době 11 let. Jaký jste si později vytvořila názor na všechno to, co se odehrálo? Nejen v dospělosti, ale také po revoluci v roce 1989, kdy vyšlo najevo mnoho nových informací o celé události?

Můj názor na babické události se upevnil až v dospělosti, kdy se jen potichu říkalo, že vše bylo z iniciativy KSČ a za podpory vedoucích pracovníků, kteří potřebovali vyniknout, založit JZD, a navíc zlikvidovat ty, kteří s nimi nesouhlasili a byli pro ně nepohodlní. Po roce 1989 se mnozí odvážili mluvit nahlas a někteří začali shromažďovat údaje, aby nám, kteří touží po pravdě, pravdu poskytli. Díky vám! V těchto pro nás tragických událostech byli oběťmi tři kněží (P. Václav Drbola, P. Jan Bula a P. František Pařil), ale i ti, kteří byli zastřeleni v babické škole (Tomáš Kuchtík, Josef Roupec, Bohumír Netolička) a také mnozí další, kteří v případě Babice byli odsouzeni k trestu smrti anebo k dlouhým letům vězení. Zničeny tak byly celé rodiny.

V kostele v Babicích vypomáháte jako kostelnice již 22 let. Také jste učila dlouho náboženství a svoji víru jste uchovala i přes těžkou dobu komunismu. Byla doba, kdy jste měla pochybnosti o tom, jestli je Bůh stále s Vámi?

Pochybnosti o tom, jestli je Bůh stále se mnou, mám dodnes. Modlím se, aby mi dal Pán sílu stále v Něho věřit. On nás nikdy neopustí! My jeho často.

A jak je přítomen kněz Václav Drbola ve Vašich modlitbách? Co pro Vás znamená, že ten, koho jste znala, bude možná prohlášen za blahoslaveného?

Modlím se (ale ne tak často, jak bych mohla) k Václavu Drbolovi v těžkých životních situacích. Věřím a mám radost, že bude blahorečen. Totéž si přeji i pro Jana Bulu, ale toho jsem vůbec neznala, a tak nemohu k jeho působení nic říct.

Mohla byste na závěr našeho rozhovoru vzkázat něco našim čtenářům?

Vám osobně, pane Josefe Janoušku, přeji (protože jsem vás učila náboženství) úspěšné ukončení teologických studií, ať vám Pán stále žehná i v kněžském životě.

Čtenářům přeji hodně radosti, zdraví duše i těla a nedejme se nikým a ničím odradit od důvěry a víry v Boha. Bůh je a je milosrdný! Nebojme se!

Děkuji Vám mnohokrát za rozhovor a přeji mnoho radosti ze života a z osobního vztahu s Bohem.

Rozhovor zpracoval Josef Janoušek

Paní Věra Machovcová má ve svém památníku zápis od Václava Drboly. Ve věnování je následující text převzatý od svatého Bernarda:

Babice 19/4 50

Poutníče milý, k nebeské vlasti / který jdeš cestou bojů a strastí, / nechceš-li zbloudit, vůdkyni mívej, / k hvězdě se dívej, Marii vzývej.

V upomínku věnuje P. Václav Drbola, učitel náboženství

Památník, do kterého napsal paní Machovcové věnování Václav Drbola. Vpravo zadní strana vloženého obrázku s textem: „V upomínku věnuje P. Václav Drbola, Babice 19/4 1950“.

(zdroj: archiv redakce)

Objev dosud neznámého textu

Je autorem Jan Bula?

V červenci letošního roku mi vzkázala paní Marie Václavková z Lukova u Moravských Budějovic, že mi chce něco ukázat. Poté, co jsme se setkali, mi donesla dosud zcela neznámý pětistránkový tištěný dokument ve formátu A4. Nalezla ho na půdě, kde byly další věci po jejich prarodičích, kterými byli Františka a Antonín Nechvátalovi z Lukova. Její dědeček Antonín Nechvátal byl bratrancem Františka Nechvátala – křestního kmotra a strýce Jana Buly. Spolu s tímto dokumentem byly na jednom místě také další osobní dokumenty a fotografie, historické fotografie lukovského kostela a primiční obrázek Jana Buly.

Na konci nalezené brožurky jsou iniciály „DG“, které jsou zřejmě zkratkou latinské poděkování „Deo gratias“ – tedy „Bohu díky“. Pod těmito dvěma písmeny je napsáno: „V paměť mých kněžských prvotin V srpnu L. P. 1945“ a následuje vlastnoruční podpis „J. Bula“. Nabízí se vysvětlení, že autorem je sám Jan Bula a dílko je upomínkou na událost, kdy jako kněz sloužil první mši svatou – primici. Což se stalo 5. srpna 1945.

Na první straně je zpodobněn Ježíš Kristus s trnovou korunou. Možná dílo samotného Jana Buly. Pod tímto vyobrazením je napsáno „Štědrý je Bůh, a z jeho ruky se mi dostane, co nenalézám v rukou lidských. A kdyby mi lidé nedali nic, všechno, doufám, přijmu od Boha.“ Následuje „Modlitba ke Kristu“. Je to poetický text, jenž se obrací k Ježíši. Modlitba reflektuje dobu, v níž autor žije, popisuje žízeň lidí po Bohu a po „nadpřirozeném spasení“. Již na začátek modlitby vkládá autor ujištění o tom, že Ježíš nás neopustí: „Jsi dosud mezi námi. A budeš s námi vždycky. Žiješ mezi námi, vedle nás, na zemi, která je tvá a naše ...“ Možná začíná tímto ujištěním autor právě proto, že následují pasáže, které popisují tehdejší dobu jako těžký, zvláštní a výjimečný čas. Je to doba, kdy Ježíš přichází dát znamení tomuto pokolení: „Nyní však přišel čas, aby ses opět zjevil nám všem a abys dal znamení rozhodné a nepopíratelné tomuto pokolení.“ Je to doba, kdy touha po dobru i množství zla dosahují mimořádné velikosti: „V žádném věku jsme nepociťovali tak sžíravé touhy po nadpřirozeném spasení, jako ve věku tomto. V žádné době, kolik jich známe, nebyla podlost tak podlá

a planoucí žádost tak žhavá. “Svět si zasluhuje buď potrestání potopou ohně, nebo to, aby byl spasen Ježíšovou pomocí. Do textu je zahrnuta prosba těch, kteří dosud vzpomínají na Krista, aby se vrátil ještě jednou mezi lidi, aby zase dal světlo pravého života. Tito budou Ježíše očekávat každý den, přestože jsou nehodni. V poslední větě této modlitby slibují tito věřící Ježíši Ukřižovanému: „A všechna láska, které dobudeme ze svých zpustošených srdcí, bude pro tebe, Ukřižovaný, jenž jsi byl umučen pro lásku k nám a nyní nás mučíš vší mocí neústupné lásky své.“

Je velmi zajímavé, že v době, kdy začíná po druhé světové válce zase panovat mír, je sepsán (anebo alespoň vydán) text, který by se svým charakterem hodil spíše pro dobu války. Velmi dobře ale zapadá před události, které následovaly po převratu v únoru 1948. Za tento nález jsme všichni vděční. Paní Václavková k tomu řekla: „Já sama se k této modlitbě ráda a často vracím a pokaždé v ní najdu nové a velmi hluboké myšlenky. Jsem za tento nález Pánu Bohu moc vděčná.“

*Šeldej je Bih, a z jeho ruky se mi dostane, co smazalím v rukou lidských.
A kdyby mi lidé nešli nic, všechno dostanu, přijmu od Boha.*

První strana spisu.
(Foto: soukromý archiv Marie Václavkové)

Celý text „Modlitby ke Kristu“:

Jsi dosud mezi námi. A budeš s námi vždycky. Žiješ mezi námi, vedle nás, na zemi, která je tvá a naše, na té zemi, která tě přijala jako dítě mezi děti, jako odsouzeného k smrti mezi zločince, žiješ s živými na zemi živoucí, která ti byla milá a kterou miluješ, žiješ životem, který není životem lidí, na zemi lidí, možná neviditelný také těm, kdo tebe hledají, snad v podobě chudého, který si kupuje svůj chléb a jehož si nikdo nevšímá.

Nyní však přišel čas, aby ses opět zjevil nám všem a abys dal znamení rozhodné a nepopíratelné tomuto pokolení. Vidíš, Ježíši, bídu naši, vidíš, do jaké míry veliká je naše bída, není možná, abys nevěděl, jak neodkladná je naše potřeba, jak těžká a pravdivá je naše úzkost, naše trápení, naše zoufalství. Víš, jak velice potřebujeme tvé pomoci. Potřebujeme tebe, tebe jediného a nic jiného. Jen ty, jenž nás miluješ, můžeš cítit pro nás všechny, kdož trpíme. Ty jediný můžeš cítit, jak velice je tebe potřebí na tomto světě, v této chvíli světa. Všichni tě potřebují, i ti, kteří to nevědí. A ti, kteří nevědí, ještě mnohem více, než kteří vědí. Všichni tě volají nevědouce, že tě volají, a jejich volání je nevýslovně bolestnější než naše. Víš, jak veliká, zvláště v této době je potřeba tvého pohledu a tvého slova. Víš dobře, že jeden pohled tvůj může obrátit a změnit naše duše, že hlas tvůj nás může vyprostit z kalu naší nekonečné bídy.

Nyní přišla doba, kdy lidé jsou opilejší než kdysi, ale žíznivější. V žádném věku jsme nepociťovali tak šířavé touhy po nadpřirozeném spasení, jako ve věku tomto. V žádné době, kolik jich známe, nebyla podlost tak podlá a planoucí žádost tak žhavá. Země je peklem ozářeným blahovůlí slunce.

V posledních letech lidský rod, který se již svíjel v blouznění sta horeček, zešlél. Všechny svět duní rachotem bořících se zřícenin. Na všech stranách vířící se chaos. Vření bez naděje. Mraveniště, které zápachem plní vzduch, neklid nespokojený se vším i s vlastní nespokojeností.

Ty znáš ty věci, Ježíši Kriste, a vidíš, že ještě jednou přišla plnost času a že tento svět zmítaný horečkami a zvěrstvy nezasluhuje nic jiného, než aby byl potrestán potopou ohně, nebo aby byl spasen tvou pomocí. Jen tvá Církev, tebou založená na skále Petrově, jediná, která zasluhuje jména Církev, Církev jediná a obecná, která z Říma mluví neomylnými slovy tvého náměstka, ční dosud, zesílena útoky, zvětšená rozkoly, omlazená stoleťmi nad bouřlivým a bahnitým mořem světa.

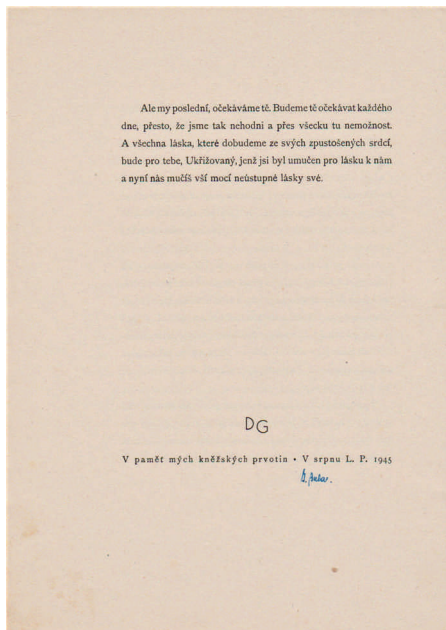
Prosíme tě tedy, Kriste, my, odpadlíci, provinilí, narození nevčas, my, kteří na tebe ještě vzpomínáme a se namáháme žít s tebou, vždy však jsouce příliš vzdáleni od tebe, my, poslední, zoufalí, vrátivší se z dlouhých plaveb a propastí, my tě prosíme, aby ses vrátil ještě jednou mezi lidi, kteří tě nepřestali zabíjeti, abys nám všem, vrahům v temnotách, dal zase světlo pravého života.

Ukojil jsi extase světců, proč bys nepřišel na pomoc pláči ztracených? Neřekl jsi, že jsi přišel pro choré a ne pro zdravé, pro toho, kdo se ztratil a ne pro ty, kteří zůstali? A hle, vidíš, že všichni lidé jsou nemocí zachvázeni a v horečce a že každý z nás hledaje sebe zabloudil a tebe ztratil. Nikdy nebylo tvého poselství tak třeba jako dnes. Království satanovo dospělo k plné zralosti a spása, jíž všichni, tápající hledají, nemůže být jinde než v tvém království.

Nepřijdeš-li vzbudit spících, schoulených v páchnoucím blátě našeho pekla, značí to, že se ti trest zdá příliš krátký a lehký pro naši zradu a že nechceš měnit pořádku svých zákonů. A budiž vůle tvá, nyní a navždy, na nebi i na zemi.

Ale my poslední, očekáváme tě. Budeme tě očekávat každého dne, přesto, že jsme tak nehodni a přes všechnu tu nemožnost. A všechna láska, které dobudeme ze svých zpustošených srdcí, bude pro tebe, Ukřižovaný, jenž jsi byl umučen pro lásku k nám a nyní nás mučíš vší mocí neústupné lásky své.

Na základě rozhovoru s Marií Václavkovou
zpracoval Josef Janoušek

Poslední strana s podpisem Jana Buly.
(Foto: soukromý archiv Marie Václavkové)

Zažít Boží přítomnost a zažít zázrak v covidové době

Svědectví

Jan Makyča je 20 let ženatý a se svojí manželkou Kateřinou má tři děti. Žije v Ostravě, ale již druhým rokem pracuje na brněnském biskupství jako

moderátor kanonizačních řízení – tedy řízení týkajících se především služebníků Božích Jana Buly a Václava Drboly. V roce 2021 prožil vážné onemocnění, které ho ještě více sblížilo s těmito kněžími.

V lednu 2021 mě hospitalizovali ve Fakultní nemocnici v Ostravě. V nemocnici, která mi vůbec není cizí. Jednak s velikou vděčností Bohu a mé ženě Kačce se nám v ní postupně narodily naše tři krásné děti, jednak jsem během svého života prošel jejím nejedním oddělením.

Tentokrát to bylo trochu jiné, i když jsem tam byl s diagnózou, kterou jsem prodělal již před 14 lety, tedy s oboustranným zápalem plic. Tehdy jsem měl zasaženou jednu celou plíci a druhou z devadesáti procent. Během pobytu na plicním oddělení jsem chytil zlatého stafylokoků. Sestry a lékaři za mnou chodili ve skafandrech, nevěděli, co se mnou. Měnili a různě mi kombinovali léky, dýchal jsem jen s podporou, chodit či jinak se pohybovat jsem neudýchal. Jednoho dne mě přesunuli na izolaci – pokoj č. 13, odkud už se nepřicházelo zpět, ale rovnou na patologii. Neuklidnilo mě tvrzení, že především ohrožuji své spolupacienty a doktoři nepotřebují, aby se moje nákaza šířila oddělením. S mojí ženou jsme prožívali obavy, neklid, nejistotu. Jak to zvládnou? Tohle už je konečná? Už tehdy se za mě modlila spousta lidí a já nakonec z pokoje č. 13 vyšel po svých. Později jsem se dozvěděl, že tomu tak nemuselo být. Bylo mi tehdy 26 let a byl jsem nejen manželem, ale i otcem dvou krásných holčiček ve věku jeden a tři roky.

V čem to nyní bylo jiné? Měl jsem zápal plic, kompletně zasažené byly obě plíce. Na rentgenu byly vidět jen jejich obrysy a do toho jsem byl pozitivně testován na onemocnění covid-19, ale hlavně

Na přístrojích v nemocnici.
(Foto: soukromý archiv Jana Makýči)

jsem do nemocnice jel klidný a smířený. Den před nástupem do nemocnice byl u nás náš kaplan, vyzpovídal mě, přijal jsem Ježíše v Eucharistii a udělil mi svátost pomazání nemocných, byl jsem připravený...

Přijel jsem do nemocnice úplně vyčerpaný – po několik dní před hospitalizací jsem měl horečku 39 stupňů Celsia, která se dařila srazit jen na pár hodin na 38 stupňů, a prudké nesnesitelné píchání v hlavě. Asi v pět hodin ráno po probdělé noci plné bolesti se to zastavilo, byl to okamžik, kdy jsem se konečně rozhodl zavolat číslo 155 a odjet do nemocnice. Z počátku nechtěli vůbec přijet, horečky jsou běžný projev, teď je toho kolem hodně. Manželka jim vysvětlila, že nejsem schopen mluvit, dýchat mě neslyší. Přijeli.

V nemocnici mi udělali rentgen, dali kyslík, dostal jsem dvě plazmy. Cítil jsem se poměrně dobře, jen mi bylo divné, proč za mnou pořád chodí sestřičky a ptají se mně, jestli dýchám a proč nedýchám pořádně. Už nemůžu více, dýchám, jak umím. Měl jsem saturaci 70 % (okysličení krve). Převezli mě na jednotku intenzivní péče, kde mají lepší možnosti a kyslík má mnohem větší průtok. Vyzkoušeli na mě vysokorychlostní kyslíkovou masku, kde je předehrátý kyslík, pokud to teda zvládnou..., běžné při tak nízké saturaci je uvedení do umělého spánku, napíchnutí trachey a nasazení plicního ventilátoru. Na boxu jsem měl jen pár osobních věcí a růženec. Modlil jsem se k Ježíši, Panně Marii, prosil o přímluvu sv. Josefa, sv. Jana Pavla II., sv. Matku Terezu a hlavně mně „svěšené“ kněze služebníky Boží Jana Bulu a Václava Drbolu, kteří jsou kandidáti na blahořečení. Během roku jsem se snažil s nimi seznámit prostřednictvím četby knih, bulletinu *Testimonium martyrii* a záznamů z jejich spisu. To jsem ještě netušil, že i já budu mít možnost prožít si na vlastní kůži malou trochu utrpení a bolesti. Během pobytu na boxu jsem zažil náročné okamžiky. Jednou jsem se probudil a v panice sundával kyslíkovou masku, nefungoval ventilátor a já myslel, že se udusím, podruhé zase šikanu ze strany mladého kluka, který měl u mě přes noc službu. Přišel do práce naštvaný a vybíjel si zlost. Byl dost hrubý, sprostý a při manipulaci s postelí jsem málem spadl na zem, jak byl agresivní. Začal jsem si více uvědomovat podstatu mučednictví, samotné oběti ale i síly odpuštění. Přišly i krásné okamžiky, okamžiky skutků lásky. Byl jsem napojený na všechny měřicí přístroje, nonstop mi kapala kapačka, mimo léky a vitamíny jsem dostával také po celou dobu morfiu. Něko-

lik dní u mě měla službu sestra Boženka, kterou jsem vnímal jako anděla, moc mi pomohla. Především mi věřila, že to zvládnou, a já to velmi intenzivně vnímal. Nemocniční kaplan mi přinesl svaté přijímání. Na té jednotce bylo šest lidí, tři v umělém spánku a další dva s vysokorychlostním ventilátorem. U mě se uvažovalo o nasazení remdesiviru, ale bylo už pozdě. Dostal jsem krunýř, který mi pod tlakem uvolňoval plíce. Na oddělení JIP se obvykle zůstávalo tři týdny. Do nemocnice mě přijali v úterý a již v neděli jsem měl hodnoty, s kterými již ostatní pacienty přesouvali na normální oddělení. Doktorům se to úplně nezdálo, tak mě pro jistotu přesunuli až následující den. Já se zlepšil, ale ostatní se zhoršili a zůstali. V pátek, po deseti dnech v nemocnici, jsem jel domů.

Děkuji Bohu za další zázrak, který jsem mohl zažít, zázrak uzdravení i rychlost uzdravení. Moc děkuji mé ženě, která stála celou dobu při mně, nesla tíhu mé i své nemoci, rodičovských a pracovních povinností, komunikovala s rodinou, přáteli i spolupracovníky. Moc díky mým dětem, rozšířené rodině, přátelům a všem, kdo jste nám jakoukoli cestou pomohli a byli v myšlenkách společně s námi.

Moc díky všem sestrám a lékařům. Moc díky každému, kdo se rozhodne sloužit druhým. Měl jsem možnost si uvědomit, jak je důležité mít na blízku kněze. Díky za každou modlitbu, spoustu odsloužených mší svatých, podání svátostí. Díky, že jste.

Jan Makyča

moderátor kanonizačních řízení v brněnské diecézi

Václav Drbola

Čas tvrdých zkoušek přichází

Jan Křtitel a jiní proroci byli hlasem, který volal a připravoval cestu Pánu. Také dnešní církev potřebuje takové hlasatele ochotné ohlašovat pravdu a zároveň pokorné, aby ukazovali na Krista, a ne na sebe.

V červnu 1949 se objevilo pro Václava více výzev, kdy se měl rozhodnout, zdali i on chce být hlasem církve. A nebylo to jednoduché rozhodování.

Základní životní data

- Dne 10. června 1949 vznikla tzv. Katolická akce.
- Dne 19. června 1949 přečetl veřejně Oběžník katolickému duchovenstvu a věřícímu lidu.

Tři události z června 1949

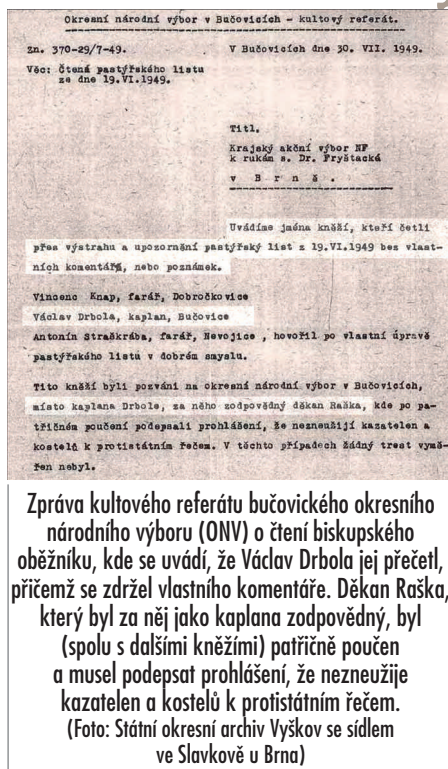
Roky 1949 a 1950 byly pro všechny kněze náročné. O nástupu kněze Václava do nové farnosti Babice jsme psali v minulém čísle. Mezi významné události z června 1949 patřily: výzva k podpisu tzv. Katolické akce, vydání Oběžníku katolickému duchovenstvu a věřícímu lidu a pastýřského listu Hlas biskupů a ordinářů věřícím v hodině velké zkoušky. Všechny tyto události byly projevem vyostřeného vztahu mezi církví a státem a měly také později důsledky pro kněze Václava v Babicích. Proto stojí za to, se u nich na chvíli zastavit.

Katolická akce

Státem řízená Katolická akce (při jejím vzniku bylo užito matoucí pojmenování, protože stejně se dříve označovalo v církvi řádně působící laické hnutí) byla hnutím, které mělo rozložit církev zevnitř (viz bulletin Testimonium martyrii č. 5/2021, článek o Janu Bulovi). Tehdy působil Václav Drbola ještě v Bučovicích. O tom, že se nedařilo prosadit tuto organizaci na Vyškovsku, vypovídá hlášení pro krajský akční výbor Národní fronty z července 1949: „Katolická akce není zatím na okrese úspěšná. Můžeme říci, že zde není ani jeden duchovní, který by chtěl upřímně spolupracovat. Kladnější poměr mají jeden nebo dva, ostatní dělají, co musí, a někteří pracují více méně proti. Podpisovou akci podepsali jen dva a jeden dodatečně podpis odvolal. Proto také těžko získávat věřící. S obtížemi byl složen OV KA. Tragickou smrtí předsedy ustala jeho činnost a stojíme před obtížným úkolem výbor doplnit a zaktivisovat. Zájezdu na Velehrad se zúčastnilo 400 věřících, ostatní čekají, až bude jejich pout'. Nejlépe se osvědčují okresní konference KA.“ Zmíněná pout' na Velehrad byla organizována tzv. Katolickou akcí a měla být její první velkou akcí.

Oběžník

V neděli 19. června měl být přečten Oběžník katolickému duchovenstvu a věřícímu lidu. Podepsal jej Josef Beran za všechny biskupy a ordináře Československé republiky. Věřící tak měli být seznámeni s dosavadními proticírkevními opatřeními vlády. Asi dvě třetiny kněží tehdy zaváhaly a oběžník nepřečetly. Kněz Václav nikoliv. Oběžník v kostele přečetl. Jeho obsah však nijak nekomentoval a trest mu tehdy nebyl vyměřen. Co přesně se v oběžníku psalo? „Přes všechna ujišťování o dobré vůli vládních činitelů bylo proti náboženské svobodě a jejím právům postupováno nepřátelsky. Uvádíme fakta: Nemáme žádné možnosti prostřednictvím tisku nebo rozhlasu vás informovati. Jsme sami svědky toho, že po únoru 1948 byl postupně zastaven veškeren katolický tisk. Vzpomeňte jen na lidové týdeníky Rozsévač a Neděli – v dubnu 1949 byly zastaveny dokonce i diecézní úřední věstníky (Acta Curiae), které nebyly ani za německé okupace zastaveny.“ Následuje vyjmenování dalších omezení, jako např. zasahování státu do vnitrocírkevních záležitostí, jasné odmítnutí tzv. Katolické akce, podmínky, za jakých by bylo možné další jednání se státem, apod. Poslední věta listu zněla: „Bud'te pevní ve svaté víře, modlete se vroucně k Srdci Páně za nás, jakož i my se modlíme za vás.“ Funkcionáři bučovického akčního výboru v té době napsali na Václava Drbolu tento posudek: „Jmenovaný má poněkud pošramocenou pověst z doby předúnorové. (...) V pozdějším období však revidoval svůj poměr k nynějšímu zřízení, volil veřejně kandidátku NF a svých kázání nikdy nezneužil. Četl poslední

pastýřský list, činil tak však z příkazu svého nadřízeného.“ Hodnocení odráží fakt, že kněz Václav po nějakém čase veřejně nevystupoval proti politice komunistů. V posudku dále stálo: „Schvaluje hospodářskou politiku našeho státu, (...) bojí se však budoucího osudu církve ve státě, který se bude rozvíjet podle marxistických zásad.“ V knize Jana Růžičky a Petry Slívové se k tomuto posudku píše: „Takový byl vnější pohled na tohoto kněze; jeho vnitřní postoj k nově nastolenému režimu je vyjádřen v nedokončeném rukopisu z února 1950 s názvem Historie událostí Spolku katolických tovaryšů v Bučovicích od únorových událostí roku 1948. Byl koncipován jako poselství budoucím generacím, jež budou žít opět v zemi s demokratickým zřízením.“ (viz bulletin Testimonium martyrii č. 4/2021, článek Nečekaný objev po 58 letech).

Pastýřský list

Druhým poselstvím biskupů z června 1949 byl pastýřský list Hlas biskupů a ordinářů věřícím v hodině velké zkoušky. Je známější a rozsáhlejší než oběžník. Často s ním bývá zaměňován. Byl přečten v neděli 26. června 1949. Tentokrát již komunističtí funkcionáři nevarovali před jeho přečtením, ale opět sledovali situaci ve všech kostelích. Rudolf Slánský vydal tento pokyn: „Soudruzí, z některých krajů máme sdělení, že biskupové vydali nový list věřícím, nadepsaný ‚Hlas československých biskupů a ordinářů věřícím v hodině velké zkoušky‘, který

Děkan František Raška.

Krátce po čtení oběžníku a pastýřského listu se Václav Drbala ujal přípravy oslav Raškova 60letého kněžského jubilea. Slavnost se konala v Bučovicích v neděli 31. července 1949. Byla bedlivě sledována pracovníky bučovického ONV, kteří konstatovali, že „akce vyvolala pochopitelně ve městě a okolí vzrušení a posílila reakční živly mezi věřícími i mimo ně.“ Slavnosti se účastnil i brněnský biskup

Karel Skoupý.

(Foto: RKF Bučovice)

má být zítra čten ve všech kostelích. Nemáme plnou jistotu, že toto sdělení odpovídá pravdě, i kdyby tomu tak bylo, nenavštěvovat faráře, neupozorňovat je a nevarovat. Varovali jsme kněze již před minulou nedělí, znají naše stanovisko a nyní uvidíme, jak se zachovají, necháme nyní věci volný průběh a budeme jen sledovat, zda kněží budou tento nebo nějaký jiný biskupský list či oběžník číst, jaké komentáře k tomu přidají a jak přítomní v kostele na to reagovali.“ Na šíření pastýřského listu se podílelo mnoho lidí, o kterých ani netušíme. I oni museli prokázat kus odvahy. O tom, že Václav Drbola přečetl tento list, nemáme žádný záznam. Víme ale, že se podílel na šíření státem zakázaných tiskovin. Dokladem toho je, že poslal varhaníka Josefa Kovaříka, aby v obálce nějaký list zavezl do jedné farnosti u Kyjova.

Zpracoval Lukáš Janoušek

S laskavým svolením převzato z knih:

MIKULÁŠEK, Jiří. *Vejdi do radosti: pohledy do života kněze-mučedníka Václava Drboly*. Brno: Biskupství brněnské, 2012. ISBN 978-80-260-2702-7.

NAVARA, Luděk – KASÁČEK, Miroslav. *A přece budu blízko: život a mučednická smrt kněží Jana Buly a Václava Drboly od Babic*. Brno: Host – vydavatelství, 2016. ISBN 978-80-7491-772-1.

RŮŽIČKA, Jan – SLÍVOVÁ, Petra. *Jan Bula (1920–1952); Václav Drbola (1912–1951)*. Brno: Biskupství brněnské, 2016. ISBN 978-80-270-1153-7.

RŮŽIČKA, Jan. *Život Jana Buly*. In: RŮŽIČKA, Jan – CHALUPOVÁ, Petra. *Věřím, že můj krátký život nebyl nadarmo: Sborník z konference k 90. výročí narození kněze Jana Buly*. Brno: Biskupství brněnské, 2010.

Další zdroje:

Státní okresní archiv Vyškov se sídlem ve Slavkově u Brna, fond OAV NF, kart. 3, Hlášení pro krajský akční výbor Národní fronty z července 1949.

Moravský zemský archiv v Brně, fond G 660 Národní fronta – krajský výbor Brno, kart. 54, opis dálnopisu, č. 1362, 25. 6. 1949, 14.00 hodin, fol. 113. Pokyn Rudolfa Slánského. MZA, f.

Jan Bula

Hlásat, ať je to vhod či nevhod

Ve druhém listu Timoteovi čteme: „Hlásej slovo Boží, ať přijdeš vhod či nevhod.“ (2 Tim 4, 2) A je jistě na místě bránit svobodu takového hlásání. Tím byly charakteristické kroky katolické církve v Československu v roce 1949. Není vždy lehké bránit právo svobodného hlásání evangelia a všeho, co s tím přímo anebo nepřímo souvisí, ale může to být příležitost pro vydání svědectví. O tom, jaké svědectví podal kněz Jan Bula, pojednáváme v tomto článku. Kéž je nám inspirací pro náš život.

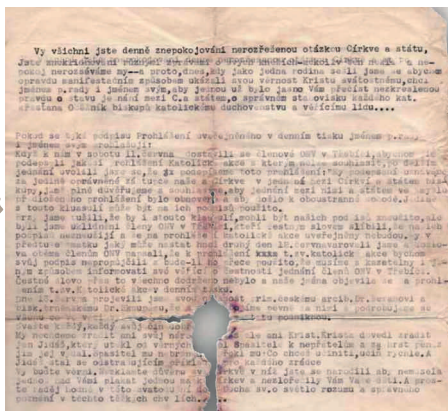
Základní životní data

- Dne 22. července 1949 je poté, co zemřel farář Stanislav Lakomý, ustanoven administrátorem rokytnické farnosti.
- Dne 6. září 1949 je odsouzen za čtení Oběžníku a pobuřování proti republice.
- Dne 29. října 1949 je amnestován prezidentem Klementem Gottwaldem.

V minulém článku o životě Jana Buly v roce 1949 jsme pojednali o tom, jaký postoj zaujal k výzvě, aby podepsal prohlášení tzv. Katolické akce. Bylo to 11. června toho roku. Ještě v tom samém měsíci obdrželi kněží od biskupů dva listy, které měli věřícím přečíst při nedělní bohoslužbě.

Oběžník katolickému duchovenstvu a věřícímu lidu

Tím prvním listem byl Oběžník katolickému duchovenstvu a věřícímu lidu. Jan Bula jej obdržel v pátek 17. června a přečten měl být v neděli 19. června. Na ten den byl ze čtvrtka přesunut svátek Božího těla. Brzy ráno v neděli navštívili mladého kněze členové národního výboru se strážmistrem Sboru národní bezpečnosti (SNB). Vyzvali ho, aby tento list nečetl. To však neučinil a na ranní mši list přečetl, a navíc k tomu připojil vlastní komentář. V tomto komentáři vysvětlil i okolnosti, za jakých byly získávány podpisy pod tzv. Katolickou akci. Slova, která Jan Bula připojil k listu biskupů, byla zcela jasná a vyjadřovala jeho postoj ke všemu, co se za poslední dobu odehrálo: „My nechceme zradit ani svůj

**Komentář Jana Buly k Oběžníku katolickému
duchovenstvu a věřícímu lidu.**
(Foto: Biskupství brněnské)

národ... ale ani Krista. Krista dovedl zradit jen Jidáš, který utekl od věrných přátel Spasitele k nepřátelům a za hrst peněz jim jej vydal. (...) Vy buďte věrni. Nezklamte důvěru své Církve, v níž jste se narodili, aby nemusela jednou nad Vámi plakat matka Církve a nezlořečily Vám Vaše děti. A prostě radě v této svatodušní době Ducha sv. o světě rozumu a správného poznání v těchto těžkých chvílích.“ Informace o tom, jak probíhala kázání ve farnostech, měli na stanicích SNB podávat tzv. důvěrníci či pozorovatelé. Většinou se

jednalo o místní komunisty či jejich příznivce. Kromě průběhu kázání měli také popsat reakci věřících. Podle tvrzení katolického spisovatele Václava Vaška četla oběžník podle odhadů třetina až polovina kněží. Bezprostředně po 19. červnu byly krajským tajemníkům rozeslány směrnice, které pojednávaly o postupu proti kněžím, kteří v neděli list četli. Kněží měli být jednotlivě předvoláváni na ONV, kde byly přesvědčovány o nesprávnosti svého protistátního jednání. Také jim byla nabídnuta poslední možnost, jak vzít svůj čin zpátky. Dostali totiž k podpisu prohlášení, kde se uvádělo, že „toho lituji a že budou napříště loajální vůči lidově demokratickému řádu, i kdyby dostali opačný pokyn od svých biskupů“. Za čtení oběžníku, který byl označen za štvavý a pobuřující, a jeho komentář byl Jan Bula postižen pokutou 4 500 Kčs.

Hlas biskupů a ordinářů věřícím v hodině velké zkoušky

Druhý list od biskupů, který měl být věřícím přečten při nedělní bohoslužbě byl Hlas biskupů a ordinářů věřícím v hodině velké zkoušky. Na tu neděli připadal svátek sv. Petra a Pavla. Oproti dvoustránkovému oběžníku byl šestistránkový pastýřský list rozsáhlý. Pod jeho textem bylo kromě arcibiskupa Berana podepsáno dalších třináct ordinářů. Obsahově byl velmi podobný oběžníku. Byl jakousi jeho delší verzí, ve které biskupové hovořili o církevním záměru spravedlivé dohody se

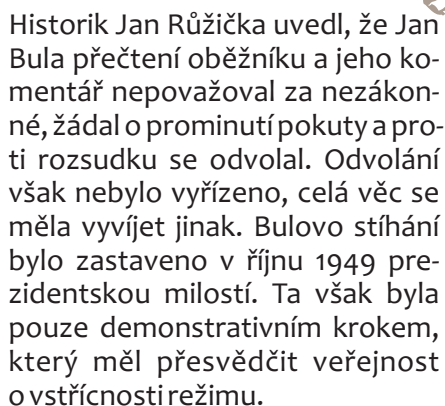
státem, která ovšem nebyla možná kvůli příkoří ze strany režimu. Následoval výčet požadavků, jako např. uznání pravomoci Svatého otce jako nejvyšší viditelné hlavy Církve, respektování práva rodičů na výchovu svých dětí, zabezpečení svobodné křesťanské výuky a výchovy, právo věřících na svobodné sdružování, finanční zajištění pro církevní instituce. Po těchto požadavcích byli věřící seznámeni s aktuální situací katolické církve. Jednalo se např. o vedení proticírkevní mediální kampaně, o dosazení státních zmocněnců do konzistoří a na bohoslovecké fakulty. List obsahoval také prosbu o modlitbu za urovnání napětí mezi církví a státem. V závěru bylo napsáno upozornění, že pokud k dohodě nedojde, nastala „hodina zkoušky pro katolíky“. Jak prorocká to byla slova. K listu byla přidána poznámka: „Tento pastýřský list budiž přečten ve všech farních kostelích a kaplích při veřejných bohoslužbách v neděli infra oct. Sacr. Cordis et Ill. p. Pent., id est 26. 6. 1949. Důstojní páni nechtě se nedají odstrašit od čtení tohoto listu žádnými hrozbami. V této tak těžké a rozhodující době jsou ve svědomí vázáni seznámiti věřící se skutečným stavem věcí. Úmyslné a vědomé opomenutí této povinnosti by bylo stíháno církevními tresty.“

Před přečtením tohoto listu nebyli již kněží varováni komunistickými funkcionáři. I to byl důvod, proč jej většina přečetla. Ve všech kostelích však byla situace sledována. I v Rokytnici nad Rokytnou. V hlášení se potom objevila tato zpráva: „Když kaplan tento list četl, bylo velké šuškáání a usrkování mezi lidem. V kostele, jak bylo vidět, tak působil na věřící velmi vážně. Když četl kaplan evangelium, tak mu nebylo rozumět, ale jak četl list, řval jako tygr, že to muselo být slyšet z kostela ven.“ Nicméně Jan Bula byl v září 1949

odsouzen v souvislosti se čtením oběžníku za přečin pobuřování a přeštupek šíření poplašné zprávy k měsíčnímu nepodmíněnému trestu.

Schody ke kostelu v Rokytnici n. Rok.
Stejně jako u všech kostelů, i tato přístupová cesta do chrámu Božího měla být cestou, po které měl mít právo každý svobodně kráčet. Po únoru 1948 však tato svoboda byla narušována.
(Foto: RKf Rokytnice nad Rokytnou)

Slaskavým svolením převzato z knih:

RŮŽIČKA, Jan. *Život Jana Buly*. In: RŮŽIČKA, Jan – CHALUPOVÁ, Petra. *Věřím, že můj krátký život nebyl nadarmo: Sborník z konference k 90. výročí narození kněze Jana Buly*. Brno: Brněnské biskupství, 2010.

VAŠKO, Václav. *Neumlčená: Kronika katolické církve v Československu po II. světové válce*. II. Praha: Zvon, 1990. ISBN 80-7113-001-X.

BULÍNOVÁ, Marie – JANIŠOVÁ, Milena – KAPLAN, Karel. *Církevní komise ÚV KSČ 1949–1951. 1, Církevní komise ÚV KSČ (církevní šestka): Duben 1949 – březen 1950*. Brno: Doplněk, 1994. Edice dokumentů. ISBN 80-85270-29-3.

Pastýřský list biskupů a ordinářů ČSR o spolupráci církve a státu – červen 1949. *Ústav pro studium totalitních režimů* [online]. [cit. 2021-12-13]. Dostupné z: <https://www.ustrcr.cz/data/pdf/projekty/cirkev/obezNIK49.pdf>

Na cestě za povoláním mít oporu v člověku plném víry a naděje

Zamyšlení

Nástup komunistického režimu znamenal změnu mnoha životních plánů, které si lidé hlásící se ke katolické (a nejen ke katolické) církvi stanovili. U našich služebníků Božích to byla jejich kněžská služba, která náhle dostala nové směřování. Nejviditelnější změny nastaly jejich zatčením. Dokázali by to ustát, kdyby neměli oporu v lidech, kteří jim byli povzbuzením? Ve svatých, jenž uctívali, v dobrých kněžích, v těch, kteří je duchovně vedli, ve vlastní rodině anebo v dalších rodinách, které žily poctivě křesťanský život...?

Zamyšlení o tom, jak se rodilo jedno povolání k zasvěcenému životu v době, která nebyla nakloněna křesťanským ideálům, nám napsala řeholní sestra z Kongregace Milosrdných sester svatého Karla Boromejského Alena Bártová. Ona sama zažila řeholní formaci pod vedením ženy, která musela prokázat v době komunistického režimu velkou víru a naději – byla jí dnes již ctihodná služebnice Boží Matka Vojtěcha Hasmandová, u které očekáváme zakončení procesu beatifikace. V mnohém se její život podobal životu našich kněží. Snad díky takovému příkladu rozkvetlo i v tak těžké době povolání sestry Aleny.

Sestra Alena se narodila v roce 1962 a v roce 1980 vstoupila tajně do kandidatury kongregace, do které ji přijímala tehdejší generální představená Matka Vojtěcha Hasmandová. V roce 1985 složila první sliby a o tři roky později sliby věčné.

Když v roce 1970 Matka Vojtěcha nastoupila do úřadu generální představené, rozhodla se, že bude i přes zákaz tajně přijímat mladé dívky do kongregace. Staré sestry za ní chodily a rozmlouvaly jí to s tím, že to „zavání kriminálem“. Ona jim odpověděla: „Mně každé jedno povolání za kriminál stojí!“ Během své služby bylo nás, které tajně přijala, padesát. Mě také tajně přijala, když mi bylo 18 let.

Bylo pro mě těžké, že o mém rozhodnutí vstoupit do kláštera mohl vědět pouze tatínek a sestra, ale mamince jsem to říct nemohla. Věděla jsem, že by s tím maminka nesouhlasila, a proto z obavy o Matku Vojtě-

chu, která již v padesátých letech byla osm let zavřená ve vězení, jsem jí to neřekla. V civilu jsem s ostatními tajně přijatými sestrami prožila celou formaci. Pracovala jsem v domově důchodců na Šumavě. Tam byla komunita starších legálně přijatých sester, které chodily v hábitu a my jsme bydlely ve svobodárně, ale na modlitbu a jídlo jsme chodily do komunity.

Mojí mamince jsem pak pak připravila překvapení, když jsem v červenci 1989 nastoupila do Moravských Budějovic. Pozvala jsem ji s tatínkem na návštěvu. Je-li jsme do Znojma-Hradiště a tam jsem se oblékla do hábitu a rodičům se ukázala.

Jsem vděčná za to, že jsem osobně znala Matku Vojtěchu. Byla pro mě a stále je vzorem zapáleného srdce pro Boha. Ona nás táhne svým příkladem lásky k osobní svatosti. Když jsme se s ní jako mladé sestry setkaly, vlévala nám do srdce radostnost, nadšení, zažehla jiskru lásky k Ježíši a povzbuzovala k osobnímu vztahu k němu, k řešení problémů podle evangelia. Vychovávala nás darovanou důvěrou.

„Verba docent, exempla trahunt.“ – Slova poučují, příklady táhnou. (latinské rčení)
Cesta za svatostí je snazší, když kráčíme po boku těch, kteří již prošli její určitou část před námi.
(Foto: Unsplash)

Výstava v Římě

O životě služebníků Božích se nyní mohou více dozvědět také lidé v Itálii. V Římě byla otevřena výstava, která bude postupně putovat po dalších místech v Itálii.

Při příležitosti návštěvy biskupů Čech a Moravy Ad limina apostolorum v Římě proběhlo 8. listopadu 2021 v 19 hodin slavnostní zahájení a požehnání nové výstavy o služebnících Božích Václavu Drbolovi a Janu Bulovi. Výstava je pořádána brněnským biskupstvím. Instalovali jsme ji v poutním domě Velehrad, který se nachází jen pár kroků od

Žehnání výstavy.
(Foto: soukromý archiv Jana Makyči)

Vatikánu. Pro novou výstavu byly jako nosiče zvoleny rollup bannery, které lze umístit jak do vnitřních, tak do venkovních prostor. Ty nesou informace v italštině a návštěvník se z nich dozví podrobnosti o životě Jana Buly a Václava Drboly, nástupu komunistického režimu v Československu a zinscenovaných procesech proti kněžím a rolníkům. Italští návštěvníci tak například mohou vidět fotografie třebíčského kina, kde byl odsouzen k smrti Jan Bula, či snímky z Lukova, Babic nebo Rokytnice nad Rokytnou. Výstava nese název: Václav Drbola a Jan Bula. Ryzí kněží a rudá diktatura v Československu. Otevření výstavy v italském jazyce uvedl administrátor kanonizačního řízení Karel Orlita a následně ji požehnal kardinál Francesco Coccopalmerio, který je emeritním předsedou Papežské rady pro výklad legislativních textů.

Slavnostní vernisáže se zúčastnili čeští a moravští biskupové a velvyslanec Václav Kolaja, který zastupuje Českou republiku při Svatém stolci. Pozvání přijala i postulátorka kanonizačního řízení v Římě Maria Cristina Bresciani s manželem. K výstavě je k dispozici zdarma tištěný průvodce, který je napsán v českém i italském jazyce.

Vernisáž v poutním domě Velehrad v Římě.
(Foto: soukromý archiv Jana Makyče)

Na tomto místě chci poděkovat sestrám za přípravu chutného pohostění, kterému korunoval téměř desetikilový dort upečený jednou farnicí z Nevojic a darovaný bučovickou farností, ve které působil Václav Drbala.

Otevření výstavy nebylo pouze společenskou událostí, stalo se také setkáním v modlitbě v souvislosti s blížící se kanonizací služebníků Božích. Výstava v českém Velehradě zůstane do konce ledna 2022, dále bude ke zhlédnutí v různých italských farnostech, aby se s osudy obou kněží mohli seznámit i lidé mimo Řím.

Ještě jednou moc děkuji všem, kteří jakýmkoliv způsobem přispěli k vytvoření výstavy. Mám z toho velikou radost. Místa, kde bude výstava instalována, budeme průběžně zveřejňovat na webových stránkách [kanonizace.biskupstvi.cz](https://www.kanonizace.biskupstvi.cz). Pokud byste měli zájem, aby výstava byla umístěna také u vás, neváhejte se na mě obrátit.

Jan Makyča
moderátor kanonizačních řízení v brněnské diecézi

Podívejte se na relaci České televize:

<https://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/1097206490-udalosti-v-kulture/221411000121108/obsah/874287-vystava-o-umucenych-knezich/>

Vzpomínková akce v Lukově

Vzpomínkové akty jsou společenským fenoménem a jejich smyslem je propojovat naše 21. století se stoletím předchozím na základě tzv. historické paměti. Tento pojem, užívaný nejčastěji v sociálních vědách, už sám o sobě naznačuje problém, který zpravidla nastává při každém pokusu o rekonstrukci minulosti. Máme však na vybranou?

Je tomu již 70 let, co byl Václav Drbola, kněz brněnské diecéze, oběšen v důsledku tzv. babických procesů. Stejný osud potkal o necelý rok později i Jana Bulu. Oba byli neprávem obžalováni v souvislosti s babickým případem. Oba byli mučeni. A oba byli nakonec komunistickým režimem odsouzeni k trestu smrti.

Ještě žijí ti, kteří je znali jako své kněze, ale i jako rodinné příslušníky a přátele. Vzpomínka těchto lidí je vzácná a liší se od té, jež zbývá většině naší společnosti. Pro nás, kteří jsme kněze Václava Drbolu a Jana Bulu nezažili či jsme neměli možnost se s nimi seznámit, existuje jediné východisko pro jejich poznání, a tím je příklad, jenž nám zanechali. Tuto historickou lekci je potřeba neustále si opakovat, budoucnost je plná nových výzev, které zcela bezpochyby otestují naši kuráž. Příklad umučených kněží nám ukazuje, co se stane, když upustíme od své důvěry v lidi, v lidskost a v lidství. Stává se pro nás mementem, které nám může pomoci předcházet opakování chyb, kvůli nimž byla minulost prosyna násilím. Proto je důležitá ona historická paměť. Jestliže bylo osudem služebníků Božích Václava Drboly a Jana Buly násilně ztratit své životy, bylo tomu nepochybně proto, aby se staly symbolem, ale i varováním těm, kteří lehkověrně podceňují význam dějin.

Sedmdesát let poté, co došlo k babické tragédii, bylo uspořádáno tradiční veřejné setkání v Lukově, které bylo zahájeno mší svatou za oběti komunistického režimu v kostele sv. Jana Křtitele. Tato vzpomínková akce vzešla z podnětu Sdružení PAMĚŤ, které ve spolupráci s brněnskou diecézí připravilo také promítání dokumentárních filmů Jan Bula: Mučednická smrt a proces blahořečení (2021) a Václav Drbola (2021). Poté následovala diskuse se zástupci Sdružení PAMĚŤ, byly položeny květinové dary u pamětní desky obětem komunismu a zájemci si prohlédli výstavu výtvarných a literárních prací žáků moravskobudějovického gymnázia, která je kněží Václavu a Janovi věnována.

Hlavním celebrantem byl Jiří Mikulášek.
(Foto: Sdružení Paměť)

Záštitu nad akcí převzali: brněnský biskup Vojtěch Cikrle, prezident Platformy evropské paměti a svědomí Łukasz Kamiński a starosta Orla Stanislav Juránek.

Jakub Straka

Autor je historik umění a kultury, člen kolegia Sdružení PAMĚŤ.

Podívejte se na video na YouTube kanálu:

Mučednická smrt a proces blahořečení – Václav Drbola:

<https://www.youtube.com/watch?v=VtAew2UEy2I>

Mučednická smrt a proces blahořečení – Jan Bula:

<https://www.youtube.com/watch?v=8opgLXFaYOA>

Nejbližší významná výročí

Kulatá a polokulatá výročí, která si v souvislosti s Václavem Drboulou a Janem Bulou v blízké době připomeneme.

9. 2. 1952 proběhlo odvolací řízení v procesu s Janem Bulou se zamítavým výsledkem. (70 let)

Odůvodnění rozsudku obsahuje i větu, která uvádí, co bylo považováno za přitěžující okolnost: „V lidově demokratickém zřízení má stát v první řadě zájem na tom, aby naše mládež byla vychovávána v novém, pokrokovém a socialistickém duchu, a proto obviněný tímto svým jednáním narušil naše socialistické zřízení v jednom z nejdůležitějších úseků.“

Téhož dne proběhlo rovněž se zamítavým výsledkem hlasování o doporučení Jana Buly k prezidentské milosti.

Zdroj: DOLEŽALOVÁ, Markéta. Jan Bula (1920–1952). *Ústav pro studium totalitních režimů* [online]. [cit. 2021-12-06]. Dostupné z: www.ustrcr.cz/uvod/odboj-a-perzekuce-krestanu-v-dobe-nacismu-a-komunismu/rimskokatolicka-cirkev/jan-bula-1920-1952/

Uskutečněné a plánované akce

Následující akce se buď nedávno uskutečnily, anebo teprve proběhnou. Uvádíme je zde pro informovanost našich čtenářů. **V souvislosti se současnou situací kolem nákazy koronavirem je však realizace budoucích akcí nejistá. Proto prosím sledujte příslušný odkaz na podrobnější informace u dané akce.**

25. 2. 2022: Pietní akt

- Kde: V prostorách bývalé věznice Cejl v Brně. Začátek v 10:00.
- Co: K uctění těch, kteří obětovali své životy v boji za svobodu.
- Pořádá Sdružení Paměť.
- Více informací naleznete na webu www.sdruzenipamet.cz

26. 2. 2022: Maraton Jana Buly

- Kde: Moravské Budějovice
- Co: K uctění památky kněze Jana Buly se uskuteční Maraton Jana Buly v kategoriích: běh dospělí a běh děti.
- Pořádá Orel jednota Moravské Budějovice.
- Více informací naleznete na webu www.orelmb.cz

Chcete pozvat veřejnost na nějakou akci, která se bude konat v souvislosti s Václavem Drbolou a Janem Bulou? Víte o iniciativách, které se mohou uskutečnit i v době, kdy je omezen pohyb osob (online konference, pořady v TV, rozhlasu apod.)? Napište nám na email bulletintm@gmail.com.

Jan Bula

Narodil se 24. června 1920 v Lukově u Moravských Budějovic.

Po absolvování gymnázia nastoupil do brněnského alumnátu.

29. července 1945 jej olomoucký světící biskup Stanislav Zela vysvětil v brněnské katedrále na kněze. Jeho prvním a zároveň jediným působištěm se stala Rokytnice nad Rokytnou. V rámci tzv. babického případu byl v roce 1951 nezákonně odsouzen k trestu smrti, který byl vykonán 20. května 1952 v Jihlavě. V roce 2004 byl zahájen beatifikační proces.

Václav Drbola

Narodil se 16. října 1912 ve Starovičkách. Po absolvování gymnázia v Hustopečích nastoupil do brněnského alumnátu. Dne 5. července 1938 jej biskup Josef Kupka vysvětil v Brně na kněze. Kněžskou službu vykonával ve Slavkově u Brna, v Čučicích, v Bučovicích a naposledy v Babicích u Lesonic. Dne 14. července 1951 byl nezákonně odsouzen k smrti ve spojitosti s tzv. babickým případem a 3. srpna 1951 byl v Jihlavě popraven.

V letech 1990–1997 byl rehabilitován a v roce 2011 byl zahájen beatifikační proces.

Bulletin „Testimonium martyrii“ (Svědectví mučednictví) je pravidelný čtyřměsíčník, který je vydáván jako podpora veřejnosti pro seznámení se s kněžskými osobnostmi Václavem Drbolou a Janem Bulou. Posláním tohoto periodika je připravit čtenáře na kanonizaci obou mužů zejména poukázáním na jejich bohatství, které spočívalo v hodnotách, které zastávali. Přitom jsou zohledňovány různé aspekty tehdejší doby a kultury. Bulletin také čerpá ze svědectví lidí, kteří měli s těmito kněžími přímou nebo nepřímou osobní zkušenost.

Modlitba za kanonizaci služebníků Božích Václava Drboly a Jana Buly

Ježíši, Dobrý pastýři, děkujeme ti za tvé služebníky Václava a Jana. Svědomitě vykonávali kněžskou službu, k níž jsi je povolal, hledali tvou vůli a nechali se jí vést. Pronásledováni, mučení a odsouzení k smrti zachovali věrnost tvé církvi a jejím pastýřům a vytrvali až do konce ve víře a naději ve tvé nekonečné milosrdenství.

Tebe, jenž nás učíš milovat nepřátele, prosíme: dej nám téhož Ducha, kterým jsi posiloval své služebníky Václava a Jana, abychom byli stále pevnější ve víře, vytrvalejší v naději a dokonalejší v lásce. Na přímluvu Panny Marie, Královny mučedníků, nám uděl milost brzkého blahořečení služebníků Božích Václava a Jana, abychom mohli mít skrze jejich přímluvu účast na tvých zaslíbeních. Neboť ty žiješ a kraluješ na věky věků. Amen.

Sláva Otci.

S církevním schválením Biskupství brněnského č. j. Ep/1118/11 ze dne 24. 11. 2011 (pro soukromou pobožnost).

Obsah

Křesťanské přesvědčení má být pevně zakořeněno	1
Stávat se odolnými	1
Rozhovor se žákyní kněze Václava Drboly	3
Objev dosud neznámého textu	8
Zažít Boží přítomnost a zažít zázrak v covidové době	11
Václav Drbola – Čas tvrdých zkoušek přichází	14
Jan Bula – Hlásat, ať je to vhod či nevhod	19
Na cestě za povoláním mít oporu v člověku plném víry a naděje – zamyšlení	23
Výstava v Římě	24
Vzpomínková akce v Lukově	27
Nejbližší významná výročí	29
Uskutečněné a plánované akce	30

Objednávky

Bulletin je neprodejný. V požadovaném počtu výtisků jej lze objednat vyplněním objednávkového formuláře na webových stránkách www.kanonizace.biskupstvi.cz, kde je také možné všechna čísla bulletinu stáhnout ve formátu PDF.

Náklady na vydání jednoho čísla časopisu činí 50 Kč. Prosíme o příspěvek na vydávání bulletinu v souvislosti s kanonizačním řízením. Číslo účtu kanonizačního řízení: 7476052/0800, var. symbol 200.

Napište nám

Máte-li nějaké podněty k obsahu nebo formě bulletinu, kontaktujte nás e-mailem na bulletintm@gmail.com.

Vydavatel

Akademie kanonického práva

Petrov 272/5, 602 00 Brno

IČO: 73635693

<https://www.akademiekp.cz>

„Testimonium martyrii – Bulletin o tom, jak věřil Jan Bula
a Václav Drbola“ vychází 3x ročně.

Toto číslo (ročník II, č. 6) bylo vydáno v Brně dne 18. 1. 2022

ISSN 2694-9385, ev. č. MK ČR E 23925